

De Zaak

Ga iets doen, dacht ik als ik mijn moeder vroeger bij de garage oude kranten zag lezen. Altijd als ze een stapel oud papier wilde wegbrengen, ontdekte ze nog interessante stukjes. Soms kwam ze terug naar de keuken om een schaar te pakken en iets uit te knippen. In onze wc ontstond zo een collage van de dingen die haar opvielen, en van tijd waarin ik opgroeide. Ook nu bekijk ik mijn moeder met een mengeling van gêne en vertedering terwijl ze op mijn bank in haar notitieboekje zit te schrijven. Op mijn atelier zie ik mijn schetsboeken liggen, en verbaas ik me over de wrevel die een herkenbare eigenschap kan oproepen. Welja, doe maar alsof het genetisch belast en leip is. Toevallig is het wel je werkkapitaal dat daar op tafel ligt.

Waar ontstaat kunst? Iemand zei ooit in een interview dat ze hield van door de stad zwerven: "uit chaotische gedachten ontstaan vaak heldere ideeën." Een andere collega, worstelend met een hyperassociatieve waarneming, vertelde dat hij geen kranten las: "na één artikel heb ik al weer veel te veel om over na te denken." Kunstenaars verzamelen, vooral indrukken, soms tegen wil en dank.

Het werk van kunstenaar Toon Teeken handelt in grote lijnen over de sprokkelende blik van de kunstenaar. Teeken verzamelt eigen foto's in boeken, waarbij hij tussen de beelden schrijft, tekent en schildert. Op die manier ontstaat een alomvattend verband tussen korte momentopnamen. De boeken vormen een voedingsbodem voor schilderijen waarin verschillende werkelijkheden naast elkaar bestaan. Werken van Teeken bevatten zowel een strenge grid van diagonalen en patronen, als een volgepakt universum van taal, symbolen en sjabloonachtige, plastische mensfiguren. Dat maakt dat ze doen denken aan de heldere botstructuren van Piet Mondriaan, maar ook aan de chaotische mythische wereld van oude middeleeuwse kunst.

De Zaak in kunstpodium T is een tentoonstelling van verzamelaars die een inkijk biedt in het proces van zoeken, verbanden leggen en vormgeven. Daarbij hoeft niet alles perfect of in balans te zijn. Om 'de pissebedden en de wormen en de spaghetti' te redden, zo luidt de zaaltekst, mogen de makers de boel best in laten storten: er moet ook nog iets overblijven voor falen en onbegrip. Teeken zet met dit leitmotif de toon voor een ontspannen, helder vormgegeven tentoonstelling, waarin hij in samenwerking met jonge kunstenaars gezocht heeft naar onderlinge verbanden en verschillen.

Het is te zien dat tijdens de opbouw de nadruk gelegen heeft op het onderlinge gesprek in plaats van op de betekenis van de individuele werken. Dat maakt *De Zaak* een mooie, beschutte open plek waar de bezoeker ongestoord kan grazen en zijn eigen wereld op die van T kan projecteren.

Susan Zwambag maakt of vindt objecten, voor zie ze vervolgens een toneelstuk schrijft. In een ruimte sta ik te kijken naar de Weenhoorn, een dromerig, visachtig beest met een indrukwekkende kartonnen ruggengraat. Op een andere plek ligt een vis met gebroken, gehaakte vleugels. Zwambag viert, of respecteert in mijn ogen het in onze tijd verwaarloosde idee van animisme: objecten hebben een ziel en een verhaal.

Nici Metselaar maakt humoristische, kleurrijke installaties waarin ze de spot drijft met zichzelf en waarin ze alledaagse gebruiksvoorwerpen uit hun dagelijkse sleur/context haalt.

Hector Ceferino Rapahaëla tekent met een kwast heldere straattaferelen waarbij hij ruimte wit laat en beperkt kleur toepast. In de schilderijen wordt de ingetogen blik van oude Hollandse meesters vermengd met felle Caribische kleuren en zon, en krabbelt een helgroene leguaan over een lentefrisse dijk.

Tosca van den Braak vertaalt haar verwondering, liefde en afschuw voor de wereld in collages van beelden en objecten, die ze al zoekend en verzameland aantreft of (ver)maakt. Daarbij lijkt ze gefascineerd door vorm en door aanraking en huid: een aantal objecten dragen de letterlijke afdruk van haar hand. Van den Braak heeft verder tegels gelegd van keramiek, die vervolgens door publiek aan barrelen worden gelopen. Een wereld van scherven, aangebracht door toedoen van voortbewegende kilo's lichaamsgewicht. Zo laat ook de toeschouwer zijn sporen na.

In Kunstpodium T voelen schijnbaar onafgemaakte, gefragmenteerde beelden heel natuurlijk aan. Waarschijnlijk omdat ze lijken op de wereld in mijn hoofd; daarin is immers ook heel veel, zo niet alles onafgemaakt. Onze waarneming kan maar een fractie van wat er binnenkomt registreren. Dit gegeven vindt een mooie vertaling in *de Zaak*, een beschutte open plek waar de harde (kunst)wereld weliswaar wel heel ver weg is, maar waar de toeschouwer in alle rust kan rondkijken en op de dingen kan reflecteren. En dat is ook wel eens heel erg fijn.

© Cornelia Samsom, mei 2013